

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĐI
Siyaset Planlama Genel M¼d¼r Yardımcılığı

7/10325

GK: 44

Sayı : B.06.0.SPGY.0.0-026.21 -2010/28784
Konu : Yazılı Soru Önergesi/Mehmet
Serdaroğlu

COK İYEDİ
06 Temmuz 2010

TBMM BAŐKANLIĐINA

İlgi: Baőbakanlıđa muhatap 09.11.2009 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/10325-16659/36038 sayılı yazıları.

Kastamonu Milletvekili Mehmet Serdaroğlu'nun Sayın Başbakanımıza y¼nelttiđi ve Sayın Baőbakanımızca, kendileri adına eőg¼d¼m¼nde cevaplanması tensip olunan 7/10325 esas numaralı yazılı soru önergesinin yanıtı iliőikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arzederim.

Ahmet DAVUTOĐLU
Dıőıőleri Bakanı

Ek: 2 sayfa.

**KASTAMONU MİLLETVEKİLİ MEHMET SERDAROĞLU'NUN
SAYIN BAŞBAKANIMIZA YÖNELTTİĞİ
7/10325 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİ**

SORU

Hükümetinizin Ermenistan ile imzaladığı protokol, hukuki ve siyasi sakatlıklar taşıması bir yana, Mayıs 2009'da "Ermenistan'ın Dağlık Karabağ işgali sona ermeden sınır açılmayacaktır." şeklinde kamuoyu önünde verdiğiniz sözün artık bir anlamı kalmadığının açık bir ifadesidir.

Hükümetinizin Ermenistan ile diplomatik ilişki kurulması ve sınırın açılması sürecini başlatan protokolü imzalamasıyla, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin başbakanı olarak verdiğiniz sözler, bir çırpıda yok sayılmıştır.

Ayrıca, Ermenistan Devlet Başkanının soykırım iddialarından vazgeçmeyecekleri yönündeki beyanları ortada iken ve 1993 yılında sınırimızın kapatılmasına gerekçe olan Karabağ işgalinin devam ettiği bir ortamda, sözkonusu protokole imza, atılması, Türkiye'nin dostu ve kardeşi Azerbaycan ile ilişkilerini de tehlikeye sokmuştur.

Bu bağlamda;

1. Ermenistan Devlet Başkanının soykırım iddiaları ve Karabağ konusunda pazarlık yapmayacaklarını ifade etmesine rağmen imzaladığınız protokolün ülkemize sağladığı kazanç ve çıkarları nelerdir?
2. Protokolün imzalanmasıyla, Karabağ işgali sona ermeden sınırın açılmayacağı yönünde verdiğiniz sözü özellikle Azerbaycan Hükümetine ve Halkına nasıl izah edeceksiniz?
3. Şartlar değişmediğine göre, verdiğiniz sözleri de bir kenara bırakarak, koştura koştura bu protokolü imzalamanızın başka bir gerekçesi mi vardır? Varsa nedir?
4. Verdiğiniz sözlerin arkasında duramamanız Türkiye'nin uluslararası planda zayıflamasına, güçsüzleşmesine ve itibar kaybetmesine yol açmaz mı?
5. Verdiğiniz sözlerden dönmeniz "komşularla sıfır sorun" diye adlandırılan dış politika anlayışınızın bir sonucu mudur?

CEVAP

(1): "Türkiye ile Ermenistan Arasında Diplomatik İlişkilerin Kurulmasına dair Protokol"de iki ülke arasındaki mevcut sınırın uluslararası hukukun ilgili sözleşmelerinde tarif edildiği şekliyle karşılıklı olarak tanındığı belirtilmiştir. Böylelikle Ermenistan'la bugünkü sınırimızın hukuki temelini teşkil eden 1921 Kars Antlaşmasının geçerliliği bir kez daha teyit edilmiş olmaktadır. Ermenistan'la imzaladığımız protokoller hem öz hem söz bakımından Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran Lozan Antlaşması hükümlerini tahkim etmekte ve ülkemizin sınırlarını teyit etmektedir.

"Türkiye Cumhuriyeti ile Ermenistan Cumhuriyeti Arasında İlişkilerin Geliştirilmesine Dair Protokol"de, ortak sınırın açılması, Dışişleri Bakanlıkları arasında düzenli siyasi istişare gerçekleştirilmesi, mevcut ulaştırma, iletişim, enerji altyapısı ve şebekelerinden en iyi şekilde istifade edilmesi ve bu yönde tedbirler alınması, işbirliğini güçlendirmek amacıyla ikili hukuki çerçevenin geliştirilmesi, ilgili kurumlar arasında ilişkilerin desteklenmesi ve uzman ve öğrenci

değişimini teşvik etmek yoluyla bilim ve eğitim alanlarında işbirliği yapılması, iki tarafa ait kültürel mirasın korunması ve ortak kültürel projelerin başlatılması için harekete geçilmesi, iki ülkenin vatandaşlarına gerekli yardımı ve korumayı sağlayabilmek için 1963 tarihli Konsolosluk İlişkilerine dair Viyana Sözleşmesi uyarınca konsolosluk alanında işbirliği tesis edilmesi, iki ülke arasında ticaret, turizm ve ekonomik işbirliğinin geliştirilmesi amacıyla somut tedbirler alınması ve çevre konularına ilişkin diyalog kurulması ve işbirliğinin güçlendirilmesi öngörülmektedir.

"Türkiye Cumhuriyeti ile Ermenistan Cumhuriyeti Arasında İlişkilerin Geliştirilmesine Dair Protokol"de iki halk arasında karşılıklı güvenin yeniden tesis edilmesi amacıyla, mevcut sorunların tanımlanmasına ve tavsiyelerde bulunulmasına yönelik olarak, tarihsel kaynak ve arşivlerin tarafsız bilimsel incelenmesini de içerecek şekilde bir diyalogun uygulamaya konulması için, Türk, Ermeni ve aynı zamanda İsviçreli ve diğer uluslararası uzmanların da yer alacakları tarihsel boyuta ilişkin bir alt komisyonun da kurulması hükmü yer almaktadır.

(2): Azerbaycan topraklarının işgali sona ermeden, bölgede arzu edilen kapsamlı barış ortamının sağlanması mümkün değildir. Azerbaycan-Ermenistan ihtilafının uluslararası hukuk ilkelerine, uluslararası kuruluşların kararlarına uygun şekilde çözülmesi gerekmektedir. Ermenistan işgal altında tuttuğu Azerbaycan topraklarından çekilmeli, Yukarı Karabağ sorunu çözülmemelidir.

Azerbaycan'ın toprak bütünlüğü Hükümetimiz için ülkemizin toprak bütünlüğü kadar azizdir ve Türkiye Azerbaycan'ın toprak bütünlüğünün sağlanması yolunda diplomatik çabalarını aralıksız olarak sürdürmektedir.

Ermenistan'la başlatılan süreç hakkında Hükümetimizin bu yaklaşımı, Azerbaycan yetkililerine her vesileyle aktarılmış ve Azerbaycan kamuoyuna ülkemizin en üst düzey yetkililerince çeşitli defalar yapılan açıklamalarla duyurulmuştur. Azerbaycan yetkilileri de bu konuda tarafımızdan yapılan açıklamalara itibar ettiklerini açıkça ifade etmektedirler.

(3): Ermenistan ile ilişkilerimizin normalizasyonu, eski Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra gündeme gelmiştir. O dönemden beri, tüm Hükümetlerimiz bu konuyu düşünmüşler, metinler hazırlamışlar, Ermenistan'la müzakereler yapmışlardır. Yaklaşık 2 yıldan beri yoğunlaşan müzakerelerde bu birikimden yararlanılmıştır.

Türkiye'nin bu girişimi küresel barış vizyonunun bir yansımasıdır. Türkiye'nin kendine olan güveninin bir sonucu ve münhasıran kendi kararıdır. Türkiye, kendisini bazı krizlere, gerginliklere hapsedemeyecek kadar büyümüştür. Türkiye, gücünün, kendine güveninin icabını yerine getirmektedir. Türkiye böylece, Ermenistan ile mevcut sorunların müzakere yoluyla, barışçı diyalog ikliminde çözülmesi için samimi ve ciddi bir irade ortaya koymuştur.

(4-5): Türkiye, dün olduğu gibi bugün de verdiği sözlerin arkasındadır. Azerbaycan'ın toprak bütünlüğünün sağlanması ve Yukarı Karabağ sorununun çözümü bizim için hayati önemdedir ve Türkiye bu yönde Azerbaycan'ı kuvvetle desteklemeye devam edecektir. Protokollerin imzalanması, Karabağ sorununun çözümüne yönelik çok taraflı çabalara yeni bir ivme kazandırmış ve Türkiye'nin uluslararası alandaki itibarını artırmıştır. Protokollerin onaylanması ise otomatik bir süreç olmayıp, Yüce Meclis'in takdirine bağlı bir husustur.

"Komşularla sıfır sorun" anlayışı, Hükümetimizin, mevcut sorunları çözme yönündeki iradesini yansıtmaktadır. Ancak bu anlayış, kuşkusuz, Türkiye'nin tüm sorunların çözümünden tek başına sorumlu olduğu anlamına gelmemektedir. Arzulanan bölgesel barış ortamının sağlanması, muhataplarımızın da üzerlerine düşen adımları atmalarına bağlıdır.